

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Constitutiones Variorum Pontificum in præcedentibus Editionibus
desideratas, summoque studio hinc inde conquisitas complectens

Luxemburgi, 1741

14. Deum time &c. Bulla quâ suamm in temporalibus, & spiritualibus
potestatem Francorum Regi denunciat, brevis nimium, quæ vix creditur à
Pontifice sine ulla honoris præstatione ad Regem miss in re ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74452](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74452)

ANN O
1303.

ter, non veritus excommunicationis sententiam, quam post Columnienfium fugam de Tibure divulgavimus publicè quibuscunque privilegiis non obftantibus, in omnes etiamfi Imperiali aut regali præfulgeant dignitate, qui dictum Stephanum ac alios quondam filios Johannis de Columna & Jacobum fratrem dicti Joannis Ricardum & Petrum de Monte Vig. dicti Jacobi nepotes recipere conducerent, receptari, vel recipi facerent seu conduci aut his vel ipsorum alicui publicè vel occultè auxilium, favorem vel consilium exhiberent; quodque contra adjuutores, fautores & receptores prædictorum Jacobi & filiorum dicti Joannis ab olim per nostras literas procedi mandavimus, ut contra hæreticos, receptatores, fautores, & adjuutores eorum. Nequaquam in his servit Deo Rex Francorum in timore, aut ei cum tremore exultat, ne iratus in eum per suum vicarium exardescat; nempe tantò offendit gravius, quantò perniciosius peccat, suæ perditionis ad alios exempla transmittens.

Hæc ipsam consilia prava commaculant eum Syrenes, nec non usque in exitum dulces damnofe permulcent, periculose regalem mentem exagitant & decipiunt incessanter. Non enim propter eas liberare ipsum possumus, nec debemus. Hominem namque primum non à peccato diaboli excusavit suggestio, quin divini mandati transgressor solverit pœnam mortis; & silentium nostrum nihil aliud foret quàm delinquendi occasio & dissolutio universæ Ecclesiasticæ disciplinæ. Cùm enim notorium etiam facti continui sit, quod ipso faciente, & contra dictam nostram veniente sententiam, libertas non est per regnum ipsius veniendi ad Apostolicam sedem, & quod si dictus Nicolaus est captus, & præfatus Stephanus receptatur in Regno, nostraque sententiæ supra dictæ latæ firmatæ sint, & prædicatæ publicè, sic quod canonum excommunicatio in aperto liquet ex præmissis ut taceamus ad præsens de custodia jam dicto Cardinali imposta, detentione Abbatis, captione Religiosorum dictorum & temerariis actionibus in jam dictos commissis ipsum eundem regem manifestis excommunicationibus esse ligatum, & per consequens beneficia Ecclesiastica, personatus & dignitates, si eorum aliquo legitimo titulo quandoque ad eum collatio pertinet de jure, interim non posse conferre, imperium sive jurisdictionem aliquam per se vel alios aut communes actus seu legitimos exercere, & collationem, & exercitium ipsum nullius existere dignitatis, ac vasallos ipsius esse à fidelitate, & etiam juramentis quibus astringuntur eidem, & hujusmodi debito totius obsequii auctoritate canonum absolutos; hoc omnibus, his præcipuè, qui de ejus sunt Regno vel in eo moram faciunt nuntiantes eum excommunicatum comitari pœnas hujusmodi declaramus: & more periti medici, cum non profuerint monita, à levioribus incipientes, ac sanctorum patrum nostrorum statuta tenentes, omnes fideles vasallos ejus eique juratos à fidelitate & juramentis, quousque idem Rex in excommunicatione permanserit apostolica nihilominus auctoritate absolvimus, & ne eidem fidelitatem observent, vel servent, modis omnibus eo sub interminatione anathematis, quia magis Deo quàm hominibus servire oportet, & fidelitatem Christiano Principi Deo adversanti ejusque præcepta calcanti nullà cohibentur auctoritate perolvere, prohibemus.

Et quin Rex ipse aliquos forfitan inveniret, qui beneficia hujusmodi Dei timore postposito ab ipso reciperent, districtè præcipimus sub excommunicationis, amissionis beneficiorum, quæ alias haberent & inhabilitatis perpetuæ ad Ecclesiastica beneficia de cætero obtinenda pœna quam ipso facto incurrant, si contrarium agant, ne ab eo sic excommunicato manente, illa recipiant quoquo modo: districtè sub hujusmodi à nobis infligendis pœnis inhiibentes capitulis Ecclesiarum in quibus beneficia ipsa per regem, excommunicatione durante, conferuntur eundem, nec eos, quibus conceduntur ab ipso recipiant vel admittant. Porro cum scriptum sit dissolve colligationes impietatis, solve fasciculos deprimentes; confederationes prædictas etiam cum quibusvis terræ Regibus aut Principibus quod non credimus, initas dissolvimus, & juramenta, si qua sunt præstita annullamus: etiam nuntiantes ipsi Regi ut à facie arcus fugiat, respiciat, ad obedientiam redeat, & ad Dominum convertatur, ne quod præterire non valebimus, iusto in eum iudicio animadvertere compellamur.

Ut autem hujusmodi noster processus quem de Concilio fratrum nostrorum facimus ad omnium notitiam deducatur, chartas sive membranas processum continentes eundem, in Cathedrali Ecclesia Anagnina vel affigi ostiis seu superliminaribus faciemus, quæ processum nostrum, suo quasi sonoro præconio & patulo indicio publicabunt ita, quod idem Rex & alii quos processus ipse contingit, nullam possint excusationem præterdere quod ad eos talis processus non pervenerit, vel quod ignoraverint eundem, cum non sit verisimile remanere quoad ipsos incognitum vel occultum quod tam patenter omnibus publicatur. Actum Anagninæ in aula nostri palatii VI. Id. Septemb. Pontificatus nostri anno IX.

Bulla quæ suam in temporalibus, & spiritualibus potestatem Francorum Regi denunciavit, brevis nimium, quæ vix creditur à Pontifice sine ullâ honoris præfatione ad Regem missa in re tanti momenti, sed è prolixiori quâdam, quam post brevioris damus excerptam jure suscipiatur *Bulaus in histor. univers. Parisiens.* qui utraq; refert unâ cum Regis responso ad Bonifacium: anno 1303.

BONIFACIUS EPISCOPUS,
Servorum Dei Philippo Francorum Regi.

DEum time & mandata ejus observa. Scire te volumus, quod in spiritualibus & temporalibus nobis subes. Beneficiorum & Præbendarum ad te collatio nulla spectat: Et si aliquorum vacantium custodiam habeas, fructus eorum Successoribus reserves; & si quæ contulisti, collationem hujusmodi irritam detrevimus, & quantum de facto processerit, revocamus. Aliud autem credentes hæreticos reputamus. Datum Laterani non. Decembris Pontificatus nostri anno 7.

Constat hanc Bullam datam à Pontifice postquam intellexit quod à Rege fuisset in carcerem missus Apamiensis Episcopus, qui Regi insolentius quàm decuisset ausus fuerat dicere ipsum tam in spiritualibus quàm in temporalibus Papæ subesse, fructusque Præbendarum & Beneficiorum vacantium non posse retinere. Eam autem Bullam ex hac majori fuisse à nonnullis extractam, & in compendium missam jure suspicari possumus.

ANN O
1303.XIV.
Ex cod. B.
120 histor.
univ. Paris.
Tom. 4. p. 7

ANNO 1303. BONIFACIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei charissimo in Christo filio Regi Francorum illustri salutem, & Apostolicam benedictionem.

Ausculta, fili carissime, præcepta patris, & ad doctrinam magistri, qui gerit illius vices in terris, qui solus est magister & Dominus aures tui cordis inclina, viscerosa sanctæ matris Ecclesiæ ammonitionem libenter excipe & cura efficaciter adimplere, ut in corde contrito ad Deum reverenter redeas, à quo per desidiam vel depravatus consilio noterior recessisse, ac ejus & nostris bene placitis te devotè conformes. Ad te igitur sermo noster dirigitur, tibi paternus amor exprimitur & dulcia matris verba exponuntur. Campum siquidem militiæ humanæ mortalitatis ingressus, renatus sacri Fontes Baptismatis renuncians diabolo & pompis ejus, non quasi hospes & advena, sed jam domesticus fidei & civis sanctorum effectus ovile Dominicum intrasti colluctaturus non solum contra carnem & sanguinem, sed etiam contra aëreas potestates mundique rectores præsentium tenebrarum. Sic veri Noe es arcam ingressus, extra quam nemo salvatur, Catholicam scilicet Ecclesiam, veram columbam, immaculatam unici Christi sponsam, in qua Christi Vicarius, Petrique successor primatum noscitur obtinere, qui si collatis clavibus Regni cælorum iudex à Deo vivorum & mortuorum constitutus agnoscitur ad quem sedentem in folio Judicii dissipare pertinet suo intuitu omne malum, hujus profecto sponsæ quæ de Cælo descendit à Deo parata sicut sponsa ornata viro suo, Romanus Pontifex caput exiit, nec habet plura capita monstruosa, cum sit sine macula, sine ruga, nec habens aliquod inhonestum. Sanè hii, cur ista dixerimus imminente necessitate ac urgente conscientia expressius aperimus. Constituit enim nos Deus licet insufficientibus meritis super Reges & Regna, imposto nobis jugo Apostolicæ servitutis ad evellendum, destruendum, disperdendum, dissipandum, ædificandum atque plantandum sub ejus nomine & doctrina, & ut gregem pascetes Dominicum consolidemus infirma, sanemus agrotata, alligemus fracta, & reducamus abjecta, vinique infundamus & oleum vulneribus fauciat.

Quare, fili carissime nemo tibi suadet, quod superiorem non habes, & non subis summo Hierarchiæ Ecclesiasticæ Hierarchiæ. Nam despicit, qui sic sapit, & pertinaciter hæc affirmans convincitur infidelis, nec est intra boni pastoris ovile: & licet de singulis Regibus & Principibus sub fide militantibus Christiana pro eorum salute sollicitè cogitemus, erga te tamen officii nostri debitum eo amplius, eoque carius & attentius dirigere debemus & exequi, quod majori personam tuam paternam & maternam charitate amplectimur, & non solum te, sed & progenitores, domum & Regnum tua in diversis nostris statibus plena & pura sumus benevolentia prosecuti. Nec possumus cum non debeamus præterire silentio, quin ea per quæ oculos divinæ majestatis offendis, nos perturbas, gravas subditos, Ecclesias & Ecclesiasticas, secularesve personas opprimis & affligis, nec non Pares, Comites & Barones, aliosque nobiles & universitates, ac populum dicti Regni, multosque diversis angustiis scandalizas, tibi apertius exprimamus.

Profecto erga te hactenus servasse nos novimus ordinem charitatis, interdum præsentialiter per nos ipsos dum nos minor status haberet, ac postquam nos dominus provexit ad apicem Apostolicæ dignitatis, per multiplicatas nostras Litteras, solennes nostros & tuos Nuncios, Prælatos, Comites & alios domesticos nostros & tuos, te opportunis studiis temporibus inducendo ut errata corrigeres, emendares excessus, & Regnum tuum in pacis dulcedine ac tranquillitate disponeres, à Clerici ac populi gravaminibus abtineres, tuoque jure contentus in aliorum injuriam occupatrices non extenderes manus tuas. Sed quod te correxeris & in te salutis semina sata, ut vellemus, fructificaverint, non videmus, quinimo delinquendi licentiam, & multiplicandi peccata videris pro dolor! in consuetudinem deduxisse; & ut aliqua explicabiliter inferamus, ecce quod licet pateat manifestè ac explorati juris existat, quod in Ecclesiasticis dignitatibus Personatibus & beneficiis, Canonicatibus & Præbendis vacantibus in curia vel extra curiam Romanus Pontifex summam & potiorem obtinet potestatem, ad te tamen hujusmodi Ecclesiarum dignitatum, personatum, & Beneficiorum Canonicatum collatio non potest quomodolibet pertinere, nec pertinere; nec per tuam collationem in ipsis, vel eorum aliquo potest alicuius adquiri sine auctoritate vel consensu Apostolicæ sedis tacitis vel expressis, quos qui acceperit, & se denegat accepisse, eis per ingratitude est privatus, & etiam ille qui permilla vel concessa abutitur potestate, & qui contrarium tibi suadet, est contrarius veritati. Nihilominus tu metas & terminos tibi positos irreverenter excedens, ac factus impatiens super hoc injuriosè obvias ipsi sedi, ejusque collationes canonicè factas executioni mandari non sustines, sed impugnas, quatenus tuas qualitercumque factas præcedere dignoscuntur; & cum in Judicio esse debeat distinctio personarum, tu tamen in propriis causis jus tibi dicere, & non in communi, sed in proprio judicio partes actoris & judicis fortitarius & si quemquam injuriari tibi reputas, contemnis de ipso conqueri coram competente Judice, seu etiam coram nobis, quantumcumque injurians sit persona Ecclesiastica, vel mundana, de Regno tuo, vel extra: & de illatis per te vel tuos injuriis atque damnis ac de tuis & tuorum excessibus recusas per aliquem judicari, & ad satisfacienda & occupanda Ecclesiastica bona & jura pro libito voluntatis occupatrices manus extendis in casibus tibi non concessis ab homine vel à jure. Prælatos insuper & alias personas Ecclesiasticas, tam religiosos quam seculares Regni tui, etiam super personalibus actionibus, juribus & immobilibus bonis, quæ à te non tenentur in feudum ad tuum judicium pertrahis, & coarctas & inquietas fieri facis & decimas tales, licet in Clericis & Ecclesiasticas personas nulla sit Laicis attributa potestas, Præterea contra injuriatores & molestatores Prælatorum, & personarum Ecclesiasticarum eos uti Spirituali gladio qui eis competit, liberè non permittis, nec jurisdictionem eis competentem in monasteriis, seu locis Ecclesiasticis, quorum recipis guardiam vel custodiam, vel à Prædecessoribus tuis receptam præponis, pateris exercere; quin potius sententias, seu processus per dictos Prælatos, ac personas Ecclesiasticas, licitos, promulgatos & latos, si tibi non placeant, directè, vel indirectè revocare com-

ANNO 1303.

ANNO
1303.

pellis. Et quod tacere nolumus Lugdunensem Ecclesiam tam nobilem, tam famosam, tam charam, in prædictæ sedis pectore constitutam, quæ in spiritualibus & temporalibus hætenus reflorebat, tu, & tui injuriosis gravaminibus & excessibus, ad tantam inopiam & oppressionis angustiam deduxistis, quod vix adjicere poterit ut resurgat, quam constat non esse infra limites Regni tui, nosque qui quandoque Canonicus fuimus in eadem Ecclesia, ejusque libertatum privilegiorum & jurium notitiam plenam habemus non revocamus in dubium, quod injuriosè nimis tractas eandem. Vacantium Regni tui Ecclesiarum Cathedralium redditus & proventus, quos tui, & tu appellas Regalia per abusum, tu & ipsi tui non moderate percipitis, sed immoderatè consumitis. Sic fit ut quorum custodia fuit ab initio Regibus pro conservatione commissa, nunc ad consumptionis noxam discriminose deveniant, & discriminosis abutibus exponantur. Quod enim custodiendum est, rapitur, & quod conservandum, illicitè devoratur, & custodes sunt lupi rapaces effecti, & sub prætextu custodiæ status Ecclesiarum & personarum Ecclesiasticarum dispensia præfert, damna sustinet, & miserabiles fortitur eventus, primariæ conservationis ipse utique defraudatur.

Et quidem Prælati & Ecclesiasticæ personæ, nedum ii quos Regni tui continet incolatus, sed per illud alienigeni etiam transeuntes bona propria mobilia de Regno ipso nequaquam extrahere permittuntur, ex quo diversa patiuntur incommoda, ii qui super hoc libero uti debent arbitrio, servitutis quasi jugo premuntur. Sicut de mutatione monetæ aliisque gravaminibus & injuriosis processibus per te ac tuos magnis ac parvis Regni ejusdem incolis irrogatis & habitis contra eos qui processu temporis explicari poterunt, taceamus ad præsens, qualiter in præmissis & aliis libertas Ecclesiastica & immunitas tuis sunt enervatæ temporibus, qualiter tua sacris & piis, providis & maturis progenitorum tuorum vestigiis, quæ per universa mundi climata mittebant illustrissimos radios claritatem, degenerare noscatis. Nempe, multorum ad nos insinuatio clamosa perducit, ac nedum in Regno ipso, sed in diversis mundi partibus innotescit, & Ecclesiæ dicti Regni, quæ solebant hætenus libertatibus & quiete vigere, nunc factæ sunt sub tributo, sicut luctuosus clamor earum sub intolerabili persecutione testatur.

Nec ignoras quod super iis & consimilibus de te ad Deum, nec non ad te sapius, nedum sæpe clamavimus & exaltavimus vocem nostram, annunciavimus scelera, delicta deteximus sperantes te ad poenitentiam salubriter revocare & adeo desudavimus in clamando, quod rauca factæ sunt fauces nostræ; sed tu velut aspis surda obturasti aures tuas, & nostra salubria monita non audisti, nec recepisti ea velut medicamenta curantis. Verum licet ex præmissis contra te fumere arma, pharetram atque arcum non indignè nec injuste possemus, ut te à tanto revocarem in via ad semitam reducendo salutis; adhuc nihilominus dum feliciter metuas, hæc tibi præsignificare decrevimus, ut saniori ductus consilio à facie arcus inflexibilis sententiæ potius, imo prorsus effugias, quam expectes debitæ judicium ultionis, cum turius dignoscantur ante casum occurrere, quàm remedium querere post ruinam.

ANNO
1303.

Cum autem nos debitum Pastoralis officii urget & publicæ utilitatis interficit, ut qui nunc Deum timent nec deserunt Ecclesiæ, neque Censuram Canonum reverentur, & quasi descendentes in profundum malorum conscendunt, quamvis eis displicent, ad salutem etiam trahamus invitos.

Nos volentes ne ex dissimulatione tam longa nos tua culpa reddat obnoxios, ne si nos, vel te quod absit incorruptum Deus de hac vita subtraheret, anima tua de nostris manibus requiratur, neque tui custodia quam suscipimus in commisso nobis officio Apostolicæ servitutis in nostrum cedat periculum & discrimen ac perditionem multorum dissimulando talia & diutius tolerando ea: amore paterno commoti, qui omnem vincit affectum ex affluentia maternæ sollicitudinis excitati ad providendum, ne perdat Deus cum impiis animam tuam, neve tua & tam amati Regni claritas malis artibus & detestandis insolentiis denigretur, deliberatione cum fratribus nostris super hoc habita pleniori, venerabiles fratres nostros Archiepiscopos ac devotos filios Electos & Cisterciens. Cluniacens. Præmonstratensis nec non sancti Dionysii in Francia Parisiensis Diocesis & majoris Monasterii Turon. Ordinis Sancti Benedicti Monasteriorum Abbates & Capitula Ecclesiarum Cathedralium Regni tui ac Magistros in Theologia, & in Jure Canonico & Civili, & nonnullas alias personas Ecclesiasticas oriundas de Regno prædicto, per alias nostras patentes litteras, certo modo ad nostram præsentiam evocamus, mandantes eisdem quod in Calendis Novembribus futuris proxime, quas eis pro preemtorio termino assignamus, nostro conspectui representent, ut apud te ac alios sublata repentina exceptione Consilii, quinimo maturiori cautela servata & frustratoris objectibus amputatis super præmissis & aliis deliberatè consulamus eosdem, cum quibus sicut cum personis apud te suspicione carentibus, quin potius acceptis & gratis, ac diligentibus nomen tuum, & affectantibus statum prosperi Regni tui, tractare consultius & ordinate salubrius valeamus, quæ ad præmissorum emendationem, quam directionem, quietem atque salutem ac bonum & prosperum regimen ipsius Regni videbimus expedire.

Si tuam itaque rem agi putaveris eodem tempore per te vel per fideles viros & providos tuæ conficis voluntatis ac diligenter instructos de quibus plenè valeas habere fiduciam, iis poteris interesse, alioquin tuam vel ipsorum absentiam divina replente præsentia in præmissis ac ea contingentibus, ac aliis prout nobis superna ministraverit gratia, & expedire videbitur, procedimus.

Tu autem audies, quid loquetur in nobis Dominus Deus noster, in quibus tamen sine offensa Dei, scandalo & periculo Ecclesiæ, offensione justitiæ ac utilitatis publicæ læsione & honoris tui poterimus minorationis vitare dispendia, deferre tibi disponimus, & tui etiam culminis salubria commoda promovere, si te correxeris, & habilitaveris ad gratiam promerendam. Cæterum licet super præmissis & similibus ad excusandas excusationes in peccatis te aliqui excusare nitantur, non tamen ea tibi, quantum & tuis pravis Consiliariis imputando, in hoc tamen tu inexcusabilis comprobaris, quod tales Consiliarios honoris tui utique destructores tuæque salutis & famæ

ANNO
1303.

falsos & impios consumptores assumis & retines, eisque regum præbes assensum qui ad tam enormia & detestabilia te inducunt.

Hi sunt quasi falsi prophetae suadentes tibi falsa & stulta, quia non viderunt à Domino visionem. Ergo fraudulentis detractionibus & subversionibus talium sub adulationis & falsi consilii utrique velamento confictis, minimè quæsumus, acquiescamus, quia in vastitate quadam hostili devorant incolas Regni tui, & non tibi, sed eis melliscarunt apes, isti sunt securiora illa hostilia per quæ ministri Bel sacrificia quæ superponebantur à Rege clanculè asportabant, ii sunt qui sub umbra tui longa manu, tua & aliorum bona diripiunt, & sub obtentu justitiæ palliati Subditos opprimunt, Ecclesias gravant, & redditus alienos violenter invadunt, pupillo & viduæ non intendunt, sed impinguntur lachrymis pauperum & divitum oppressione, discordias suscitant ac fovent, guerras nutriunt, ac pacem de Regno tollere pravè operationibus non verentur. Veruntamen cadit in hæc illa prava dissimulatio Judæorum, qui dum linguis crucifigentes Dominum, dicentes tamen eis non licere interficere quenquam, tradebant eum occidendum militibus, ut ab eis culpa in alios transferretur. Tantam namque prudentiam Deus tibi ministrat ex alto, tantam vides & audis in aliis quorum potes exemplo doceri, torque tibi meminimus salubria consilia destinasse, quod si tua studia convertere solerter ad bonum talium te curares consiliorum juvamine communitate, qui te in stultum finem nequaquam impingerent, sed ad incrementa salutis & utilitatis publicæ prudentius animarent, sed timeamus, ne apud te, cujus interiores oculi putantur illicitis excæcatis vilescat Sermo Dominicus, & verba edificativa vitæ productiva salutis, amoris defectui adscribantur. Ad hæc ne terræ sanctæ negotium, quod nostris & tuis ac aliorum fidelium debet arctius insidere præcordiis nos putes oblivioni dedisse, memorare fili & discere, quod primogenitores tui Christianissimi Principes quorum debes laudanda vestigia solerti studio & claris operibus imitari, exposuerunt olim personas & bona in subsidium dictæ Terræ, sed Sarracenorum invalescente perfidia & Christianorum, ac maximè tua & aliorum Regum & Principum devotione solita tepescente, terra eadem tuis utique temporibus heu perdita noscitur atque prostrata.

Quis itaque Canticum Domini cantat in ea, quis allurgit in ejus subsidium & recuperationis opportune juvamen adversus impios Sarracenos magnificantes & operantes iniquitatem debacchantes in illa? Ad ejus quippe succursum arma bellica periisse videntur, & abjecti sunt clypei fortium, qui contra hostes Fidei dimicare solebant. Enses & gladii evaginantur in Domesticos Fidei, & sæviunt in effusionem sanguinis Christi, & nisi à populo Dei domesticæ insolentiæ succidantur, & pax ei perveniat salutaris, terra illa sædata actibus malignorum à periculo desolationis & miseriæ per ejusdem populi ministerium non resurget. Si hæc & similia iis benevola mente revolvas invenies, quod obscuratum est aurum & color optimus est muratus.

An non ignominia & confusio magna tibi & aliis Regibus & Principibus Christianis

adesse dignoscitur, quod versa est ad alienos hereditas Jesu Christi & sepulchrum ipsius ad alienos devolutum; Qualem ergo retributionis gratiam merebuntur apud Deum Reges & Principes, & cæteri Christiani, in quibus terra quærit respirare prædicta, si non est, qui sustentent eam ex omnibus filiis quos Deus ipse genuit, nec est qui supponat manum, ex omnibus quos nutriti. Clamat enim ad Dei filios civitas Hierusalem & suas exponit angustias, & in remedium doloris ejus filiorum Dei implorat affectus. Si ergo filius Dei es, dolores ejus excipias, tristare & dolere cum ipsa, si diligis bonum ejus. Tartari quidem, Pagani & alii infideles eidem terræ succurrunt, & ei non subveniunt in eo sanguine Christi pretioso redempti, nec est qui consoletur eam ex omnibus charis ejus. Hoc à diffidiis præmissis obvenit, dum utilitas publica cupiditatis ardore consumitur, nonnullis quærentibus, non quæ Christi, quorum peccata Deus ultionum Dominus non solum in ipsis vindicat, sed etiam in progenies eorumdem. Tremenda sunt itaque Dei judicia & timenda, quibus non parentes justitia damnabuntur, justus autem de angustia liberabitur, & cader impius in laqueum quem extendit. Tu verò fili, communiens in tribus temporibus vitam tuam ordinando præsentia, rememorando præterita & prævidendo futura sic te præpares in præmissis, & aliis sic reformes quod ad judicium Dei & nostrum ab illo dependens non damnandus accedas, sed in præsentia divinam gratiam & in futuro salvationis ac retributionis æternæ merearis. Datum Laterani nonis Decembris Pontificatus nostri Anno septimo.

Ad has atroces litteras respondit Philippus breviter & acriter, & præsertim ad contractam & compendiosam in Bonifacii Bullam compendiosè quoque regerit fatuos se reputare & dementes, qui existimant ad se non pertinere Beneficiorum dispensationem vacantiumque redditus non posse retinere. Philippus D. G. Francorum Rex Bonifacio se gerenti pro summo Pontifice salutem modicam, seu nullam. Sciat maxima tua favitas in temporalibus nos alicui non subesse, Ecclesiarum ac Præbendarum vacantium collationes ad nos jure Regio pertinere, fructus earum nostros facere. Collationes à nobis hæcenus factas & in posterum faciendas fore validas in præteritum & futurum, & earum possessores contra omnes viriliter nos tueri, secus autem credentes fatuos & dementes reputamus.

Datum Parisius.

ANNO
1303.